

De cursussen (leerplannen) ASO en TSO lopen parallel in de tweede en derde graad, d.w.z. dat ze **dezelfde onderwerpen** aan de orde stellen. Enkel de manier waarop die onderwerpen aan de orde worden gesteld, verschilt, wat zich vertaalt in een aparte serie doelstellingen voor het ASO en voor het TSO.

In de onderstaande tabel staan de doelstellingen voor ASO en TSO naast elkaar. Tevens wordt in de kolom voor ASO onderscheid gemaakt tussen gewone doelstellingen en uitbreidingsdoelstellingen (die aan bod komen *nadat* de gewone doelstellingen zijn behaald). Deze laatste categorie is hier *cursief en rood* gedrukt.

Voor de toelichting en de uitwerking wordt verwezen naar het materiaal dat u in de map voor ASO kunt vinden.

SOII- ASO Kern- en <i>uitbreidings</i> doelstellingen	SOII - TSO
<p style="text-align: center;">3 ASO 1 Het begin van de Kerk <i>Jodendom</i></p> <ol style="list-style-type: none"> De leerlingen formuleren hun ervaringen en verwachtingen ten aanzien van de Kerk. De leerlingen beschrijven wat het begrip 'kerk' kan inhouden. De leerlingen geven weer hoe de christelijke Kerk volgens het Bijbelboek Handelingen is ontstaan. De leerlingen schetsen hoe de eerste christengemeenten zich hebben ontwikkeld tot gemeenschappen van Joden en heidenen. De leerlingen omschrijven de situatie van het christendom in de eerste eeuwen van het Romeinse keizerrijk tot aan Constantijn. <i>De leerlingen noemen enkele stromingen die als reactie op de christelijke boodschap in de Grieks-Romeinse wereld ontstaan zijn.</i> De leerlingen verklaren de canon. <i>De leerlingen beschrijven de ontwikkeling van de kerkelijke hiërarchie.</i> 	<p style="text-align: center;">3 TSO 1 De geboorte van de Kerk <i>Het joodse geloof</i></p> <ol style="list-style-type: none"> De leerlingen vertellen over hun ervaringen en verwachtingen ten aanzien van de Kerk. De leerlingen leggen uit wat het begrip 'kerk' kan betekenen. De leerlingen schetsen het ontstaan van de Kerk volgens het boek Handelingen. De leerlingen tonen aan dat de eerste christengemeenten bestonden uit christenen met een joodse en met een heidense achtergrond. De leerlingen beschrijven de situatie van het christendom in de eerste eeuwen van het Romeinse keizerrijk tot aan Constantijn. De leerlingen leggen uit wat de canon is en hoe de canon tot stand gekomen is. De leerlingen leggen uit dat het bij het jodendom zowel om een

<p>9. De leerlingen belichten de twee aspecten van het jodendom als volk en als godsdienst.</p> <p>10. De leerlingen beschrijven de hoofdstromingen binnen het hedendaagse jodendom.</p> <p>11. De leerlingen beschrijven de centrale betekenis van het verbond en de besnijdenis voor het jodendom.</p> <p>12. De leerlingen geven het belang van Tenach en Talmoed voor het jodendom weer.</p> <p>13. De leerlingen vertellen hoe joden hun geloof beleven en verwijzen daarbij naar de sabbat, de synagoge, enkele feesten en gebruiken.</p> <p>14. De leerlingen worden gevoelig gemaakt voor verschijningsvormen van het antisemitisme.</p> <p>15. <i>De leerlingen beschrijven hoe jodendom en christendom uit elkaar groeiden.</i></p> <p>16. <i>De leerlingen geven enkele hoofdmomenten weer van de geschiedenis van het joodse volk in Europa.</i></p> <p>17. De leerlingen verwoorden het belang van de staat Israël voor het jodendom.</p>	<p>volk gaat als om een godsdienst</p> <p>8. De leerlingen beschrijven de orthodoxe en liberale stroming binnen het hedendaagse jodendom.</p> <p>9. De leerlingen tonen aan dat het verbond en de besnijdenis belangrijk zijn voor het jodendom.</p> <p>10. De leerlingen geven het belang van Tenach en Talmoed voor het jodendom weer.</p> <p>11. De leerlingen vertellen hoe joden hun geloof beleven en verwijzen daarbij naar de sabbat, de synagoge, enkele feesten en gebruiken.</p> <p>12. De leerlingen worden gevoelig gemaakt voor verschijningsvormen van het antisemitisme.</p> <p>13. De leerlingen vertellen hoe de staat Israël ontstaan is, en tonen aan hoe belangrijk die staat is voor het jodendom.</p>
--	--

3 ASO 2

Jozua en Rechters

Keuzes maken

1. De Iln situeren Jozua en Rechters binnen de structuur van het Oude Testament.
2. *De Iln geven aan dat het land een geschenk van God is.*
3. De Iln geven toelichting bij de bijzondere opdracht waarvoor Jozua is geplaatst.
4. De Iln laten zien dat de houding van Rachab een geloofskeuze is.
5. De Iln geven de hoofdlijnen van het boek Jozua weer.
6. *De Iln omschrijven het belang van de trouw aan God in de afscheidsrede en verbondsvernieuwing van Jozua.*
7. De Iln verklaren wat een rechter is en doet.
8. De Iln geven het algemene patroon van de rechterverhalen weer.
9. *De leerlingen laten zien waarom Debora een bijzondere rechter was.*
10. De Iln vertellen hoe God ondanks de zwakheid van Gideon een grote bevrijding tot stand bracht.
11. De Iln beschrijven hoe Simson ondanks verkeerde keuzes toch door God gebruikt werd.
12. De Iln leggen een verband tussen deze verhalen en hun eigen leven betreffende het maken van (goede) keuzes.
13. De Iln geven weer in welke situaties het voor hen moeilijk of verwarrend is om te kiezen.
14. De Iln verwoorden dat keuzes grote gevolgen kunnen hebben voor hun leven
15. De Iln geven voorbeelden die tonen dat God trouw blijft ook als mensen verkeerde keuzes maken.
16. De Iln lichten het verband tussen kiezen en geloven toe

3 TSO 2

Jozua en de Rechters

Kiezen elke dag

1. De Iln plaatsen de boeken Jozua en Rechters binnen het geheel van het Oude Testament.
2. De Iln leggen de bijzondere opdracht uit die God aan Jozua gaf..
3. De Iln laten zien dat de keuzes van Rachab uit haar geloof voortkwamen.
4. De Iln geven kort de grote lijnen van het boek Jozua weer.
5. De Iln lichten toe wat een rechter was in het oude Israël en wat zijn taak was.
6. De Iln verklaren het algemene weerkerende patroon van de rechterverhalen.
7. De Iln vertellen hoe God doorheen Gideon een grote bevrijding tot stand bracht ondanks zijn zwakheid.
8. De Iln beschrijven hoe Simson ondanks verkeerde keuzes toch door God gebruikt werd.
9. De Iln leggen een verband tussen deze verhalen en het maken van (goede) keuzes in hun eigen leven
10. De Iln geven weer welke factoren het voor hen moeilijk of verwarrend maken om te kiezen.
11. De Iln verwoorden dat sommige keuzes grote gevolgen kunnen hebben voor hun leven.
12. De Iln geven voorbeelden die tonen dat God trouw blijft ook als mensen verkeerde keuzes maken.
13. De Iln lichten toe hoe geloof onze keuzes beïnvloedt en hoe geloven zelf een keuze is.

3 ASO 3

Kerk en macht

Kerkgeschiedenis van de Middeleeuwen

1. De leerlingen kunnen de evolutie van het Christendom van vervolgte minderheid naar rijksreligie beschrijven.
2. *De leerlingen kunnen toelichten waarom het verwerven van macht in de Middeleeuwen belangrijk gevonden werd maar ook verzet opriep.*
3. De leerlingen kunnen het ontstaan van het pausdom en de groei van zijn macht verklaren.
4. De leerlingen kunnen het ontstaan van het monnikendom verklaren.
5. De leerlingen geven de belangrijkste kenmerken weer van enkele buitenkerkelijke bewegingen in de Middeleeuwen.
6. *De leerlingen vertellen de belangrijkste elementen uit het leven en werk van Aurelius Augustinus.*
7. De leerlingen kunnen de grote lijnen van de kerstening van Europa schetsen.
8. De leerlingen vertellen de belangrijkste elementen uit het leven en werk van Franciscus van Assisi.

3 TSO 3

Het christendom verovert Europa

De groei van de kerk in de Middeleeuwen

1. De leerlingen kunnen de evolutie van het Christendom van vervolgte minderheid naar rijksreligie beschrijven.
2. De leerlingen verklaren het ontstaan van het pausdom en de groei van zijn macht.
3. De leerlingen beschrijven het ontstaan van het monnikendom.
4. De leerlingen geven de belangrijkste kenmerken weer van een buitenkerkelijke beweging in de Middeleeuwen.
5. De leerlingen schetsen in grote lijnen de kerstening van Europa.
6. De leerlingen vertellen de belangrijkste elementen uit het leven en werk van Franciscus van Assisi.

3 ASO 4

De boeken Samuël en Koningen *Vriendschap en liefde*

1. De leerlingen tonen aan dat elke vorm van samenleven en samenwerken een gezagsstructuur nodig heeft.
2. *De leerlingen laten zien dat Hanna's loflied verwijst naar de theocratie die Israël redding zal brengen.*
3. De leerlingen geven weer wat het ideale koningschap van Israël volgens de Thora inhoudt.
4. De leerlingen geven aan welke taak de profeten vervullen.
5. *De leerlingen verklaren de reactie van Samuël op de wens van het volk een koning aan te stellen.*
6. De leerlingen laten zien dat Samuëls omgang met Saul typerend is voor het optreden van de profeten.
7. De leerlingen geven aan waarom David anders dan Saul een 'man naar Gods hart' is.
8. De leerlingen laten zien dat de profetie van Nathan verwijst naar het koningschap van de Messias en een eerste vervulling krijgt in de regering van Salomo.
9. De leerlingen laten zien welke hindernissen David en Jonathan moesten overwinnen om hun vriendschap te behouden en leggen het verband met hun eigen ervaringen.
10. De leerlingen spreken aan de hand van het verhaal van David en Michal over gebroken relaties.
11. De leerlingen tonen aan hoe in het verhaal van David en Bathseba grenzen overschreden worden en tot welke gevolgen dit leidt.
12. *De leerlingen laten zien dat ook in de regeringstijd van Salomo de theocratie niet volledig verwezenlijkt werd.*
13. De leerlingen laten zien hoe de profeten een perspectief op de toekomst bieden ook als het koninkrijk van Juda en Israël uiteindelijk ten onder gaat.

3 TSO 4

De profeet Samuël en de koningen van Israël *Verhalen over vriendschap en liefde*

1. De leerlingen tonen het belang aan van gezag.
2. De leerlingen laten zien wat de Thora van een koning verwacht.
3. De leerlingen beschrijven de rol van de profeten
4. De leerlingen laten zien hoe Samuël zijn taak als profeet uitoefent tegenover Saul.
5. De leerlingen laten zien waarom David een betere koning was dan Saul.
6. De leerlingen laten zien dat Salomo's regering een gedeeltelijke vervulling vormde van de profetie van Nathan.
7. De leerlingen geven aan in welke opzichten de vriendschap van David en Jonathan een voorbeeld is.
8. De leerlingen bespreken oorzaken voor relatieproblemen aan de hand van het voorbeeld van David en Michal.
9. De leerlingen laten aan de hand van het verhaal van David en Batseba zien dat het belangrijk is op het gebied van seksualiteit grenzen te respecteren
10. De leerlingen bespreken de toekomstverwachting van de profeten ook na de ondergang van het koninkrijk van Juda en Israël.

3 ASO 5

Orthodoxie en Islam

1. De leerlingen begrijpen waarom zij kennis moeten hebben van andere levensbeschouwingen.
2. De leerlingen begrijpen dat de eenheid van de kerk verschillen niet uitsluit.
3. De leerlingen situeren de gebieden met een orthodoxe meerderheid.
4. De leerlingen schetsen het ontstaan van Oosters-Orthodoxe Kerk
5. De leerlingen noemen enkele hoofdkenmerken van de Oosters-Orthodoxe Kerk.
6. De leerlingen geven aan welke plaats de liturgie inneemt in de beleving van orthodoxe christen.
7. *De leerlingen leggen uit welke rol de iconen spelen in de geloofsbeleving van orthodoxe christenen.*
8. *De leerlingen vernoemen enkele overeenkomsten en verschillen tussen de abrahamitische godsdiensten.*
9. De leerlingen schetsen het leven van Mohammed.
10. *De leerlingen geven de geschiedenis van de islam in hoofdlijnen weer en verklaren het verschil tussen sjieten en soennieten.*
11. De leerlingen geven aan hoe men in de islam de Koran ziet.
12. De leerlingen vertellen over het ontstaan, de opbouw van de Koran.
13. De leerlingen leggen uit wat de Hadith is.
14. De leerlingen duiden overeenkomsten en verschillen aan tussen de Koran en de Bijbel.
15. De leerlingen ontdekken hoe moslims (vanuit de Koran) Jezus en de drie-eenheid zien.
16. De leerlingen noemen de vijf zuilen van de islam.
17. De leerlingen beschrijven indeling en gebruik van de moskee.
18. De leerlingen spreken op een genuanceerde wijze over de islam en moslims vandaag.
19. *De leerlingen schetsen de situatie van de mensenrechten in de islamitische wereld.*

3 TSO 5

De Orthodoxe kerken, Mohammed en de islam

1. De leerlingen begrijpen waarom zij kennis moeten hebben van andere levensbeschouwingen.
2. De leerlingen begrijpen dat de eenheid van de kerk verschillen niet uitsluit.
3. De leerlingen duiden de gebieden met een orthodoxe meerderheid aan.
4. De leerlingen schetsen het ontstaan van Oosters-Orthodoxe Kerk
5. De leerlingen noemen enkele hoofdkenmerken van de Oosters-Orthodoxe Kerk.
6. De leerlingen tonen aan dat de liturgie een centrale plaats inneemt in de beleving van de orthodoxe christen.
7. De leerlingen schetsen het leven van Mohammed.
8. De leerlingen vertellen over het ontstaan en de opbouw van de Koran.
9. De leerlingen duiden overeenkomsten en verschillen aan tussen de Koran en de Bijbel.
10. De leerlingen ontdekken hoe moslims (vanuit de Koran) Jezus en de drie-eenheid zien.
11. De leerlingen noemen de vijf zuilen van de islam.
12. De leerlingen beschrijven indeling en gebruik van de moskee.
13. De leerlingen spreken op een genuanceerde wijze over de islam en moslims vandaag.

4 ASO 1 De Reformatie <i>Kerk in beweging</i>	4 TSO 1 De Hervorming <i>Genade, geloof en Bijbel</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen laten zien waarom een hervorming van de kerk zich aan het einde van de middeleeuwen opdroeg. 2. <i>De leerlingen verwoorden welke kritiek John Wycliffe en Jan Hus hadden op de paus en de kerk van hun tijd.</i> 3. De leerlingen beschrijven enkele historische ontwikkelingen die bijgedragen hebben tot de Reformatie. 4. De leerlingen leggen uit waarom Luther geen rust kon vinden in de rooms-katholieke genadeleer. 5. <i>De leerlingen beschrijven een belangrijk verschil in levens- en geloofshouding tussen de middeleeuwse mens en de mens in de renaissance.</i> 6. De leerlingen leggen uit dat Luther ontdekt dat de mens door geloof gerechtvaardigd wordt, niet door werken. 7. De leerlingen bespreken de kritiek van Luther op de kerkelijke praktijken. 8. <i>De leerlingen beschrijven het verloop van de hervorming in Duitsland.</i> 9. De leerlingen geven de belangrijkste kenmerken van het streven naar een Bijbelse kerk bij zowel de voorlopers van de hervorming als bij de hervormers zelf. 10. De leerlingen geven de belangrijkste verschillen tussen rooms-katholicisme en protestantisme weer. 11. De leerlingen geven weer wat de Reformatie ons in de tegenwoordige tijd te zeggen heeft. 12. <i>De leerlingen bespreken de persoon en het werk van Erasmus en laten zien in welke zin het humanisme en de hervorming overeenkwamen en verschilden.</i> 13. De leerlingen leggen uit waarom de hervormers belang hechtten aan de vertaling en verspreiding van de Bijbel in de volkstalen. 14. De leerlingen bespreken het werk van Bijbelvertalers en Bijbelgenootschappen en geven het belang hiervan weer. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen verwoorden de problemen van de gelovigen in de kerk aan het eind van de middeleeuwen. 2. De leerlingen beschrijven de historische context die bijgedragen heeft tot de Hervorming. 3. De leerlingen vertellen waarom de rooms-katholieke genadeleer Luthers angst niet wegnam. 4. De leerlingen leggen uit dat Luther ontdekt dat de mens door geloof gerechtvaardigd wordt, niet door werken. 5. De leerlingen bespreken de kritiek van Luther op de kerkelijke praktijken. 6. De leerlingen geven de belangrijkste kenmerken van het streven naar een Bijbelse kerk bij zowel de voorlopers van de hervorming als bij de hervormers zelf. 7. De leerlingen geven de belangrijkste verschillen tussen rooms-katholicisme en protestantisme weer. 8. De leerlingen geven weer wat de Reformatie ons in de tegenwoordige tijd te zeggen heeft. 9. De leerlingen leggen uit waarom de hervormers belang hechtten aan de vertaling en verspreiding van de Bijbel in de volkstalen. 10. De leerlingen bespreken het werk van Bijbelvertalers en Bijbelgenootschappen en geven het belang hiervan weer.

<p>4 ASO 2</p> <p>Handelingen en brieven</p> <p><i>Geloven niet vanzelfsprekend</i></p>	<p>4 TSO 2</p> <p>De apostelen en de eerste kerk</p> <p><i>Geloven onder druk</i></p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen verwoorden waarom geloven veel vragen oproept in de huidige maatschappij. 2. <i>De leerlingen geven voorbeelden van hoe het evangelie en de wereld met elkaar op gespannen voet kunnen staan.</i> 3. De leerlingen verklaren vanuit het boek Handelingen hoe de evangelieverkondiging leidt tot spanningen en confrontaties. 4. <i>De leerlingen beschrijven hoe de apostelen en de eerste christenen dapper, vrijmoedig en wijs reageerden op vijandigheid.</i> 5. De leerlingen vertellen over meningsverschillen tussen christenen in hun eigen omgeving en hoe hiermee omgegaan wordt. 6. De leerlingen geven weer hoe de eerste christenen als gemeente met elkaar leefden en met onderlinge verschillen en verdeeldheid omgingen. 7. De leerlingen vertellen hoe de apostelen en de eerste gemeente contact hielden via brieven. 8. De leerlingen leggen uit dat sommige brieven geschreven zijn naar aanleiding van bepaalde problemen in bepaalde gemeenten. 9. <i>De leerlingen geven voorbeelden van verbindingen tussen het boek Handelingen en de Brieven van Paulus.</i> 10. <i>De leerlingen illustreren vanuit de brieven van Paulus enkele begrippen die in de Reformatie een grote rol hebben gespeeld: geloof en genade, wet en vrijheid.</i> 11. De leerlingen waarderen enkele bekende passages uit de brieven. 12. De leerlingen benoemen verschillende aspecten van het nieuwe leven van een christen in de dagelijkse realiteit 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen verwoorden waarom geloven veel vragen oproept in de huidige maatschappij. 2. De leerlingen verklaren vanuit het boek Handelingen welke reacties de evangelieverkondiging oproept. 3. De leerlingen vertellen over verschillen tussen christenen in hun eigen omgeving en hoe hiermee omgegaan wordt. 4. De leerlingen geven weer hoe de eerste christenen als gemeente met elkaar leefden en reageerden op onderlinge verschillen 5. De leerlingen vertellen welke rol de brieven speelden bij de apostelen en de eerste gemeente 6. De leerlingen leggen uit hoe sommige brieven ontstaan zijn naar aanleiding van bepaalde problemen in gemeenten. 7. De leerlingen waarderen enkele bekende begrippen en passages uit de brieven, zoals die over de liefde. 8. De leerlingen benoemen verschillende aspecten van het nieuwe leven van een christen in de dagelijkse realiteit, zoals de vrucht van de Geest.

<p>4 ASO 3 De Hervorming in Europa <i>Kerken in wording</i></p>	<p>4 TSO 3 Nieuwe kerken in Europa <i>Hervormers aan het werk</i></p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen geven weer op welke wijze Ulrich Zwingli de hervorming gestalte gaf. 2. <i>De leerlingen verklaren het verschil in avondmaalsopvatting tussen Zwingli en Luther.</i> 3. De leerlingen bespreken de levensloop van Johannes Calvijn tegen de achtergrond van de hervormingsgeschiedenis van Frankrijk en Zwitserland. 4. De leerlingen geven de opvattingen van Calvijn weer op het gebied van het bestuur van de kerk en de verhouding van kerk en overheid. 5. De leerlingen noemen enkele aspecten van de theologie van Calvijn 6. <i>De leerlingen bespreken de predestinatieleer van Calvijn.</i> 7. De leerlingen bespreken het ontstaan en enkele kenmerken van de doopsgezinde beweging. 8. <i>De leerlingen geven het verschil in kerkopvatting weer tussen de lutherse en gereformeerde kerken enerzijds en de doopsgezinde gemeenten anderzijds.</i> 9. De leerlingen bespreken het concilie van Trente en de opkomst van de Contrareformatie. 10. De leerlingen geven het bijzondere verloop weer van de hervorming in Engeland en het ontstaan van de Anglicaanse kerk. 11. De leerlingen tonen aan dat de strijd tussen Reformatie en Contrareformatie voor een belangrijk deel geleverd is in de Zuidelijke Nederlanden. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen laten de verschillen zien tussen de lutherse en gereformeerde hervorming. 2. De leerlingen bespreken de levensloop van Johannes Calvijn 3. De leerlingen laten zien hoe Calvijn het bestuur van de kerk hervormde en welke invloed dit had op de verhouding met de overheid. 4. De leerlingen bespreken enkele kenmerken van de doopsgezinde beweging. 5. De leerlingen bespreken de opkomst van de Contrareformatie 6. De leerlingen kunnen weergeven hoe de Anglicaanse kerk is ontstaan. 7. De leerlingen geven de mijlpalen weer in de geschiedenis van de Hervorming in het Zuidelijke Nederlanden.

<p>4 ASO 4</p> <p>Apostolische brieven</p> <p><i>Leven als christen elke dag</i></p>	<p>4 TSO 4</p> <p>Brieven van de apostelen</p> <p><i>Een applicatie voor vandaag?</i></p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen geven weer welke brieven de <i>pastorale brieven</i> worden genoemd en waarom. 2. De leerlingen vertellen hoe Paulus omging met de slaaf Onesimus. 3. De leerlingen beschrijven hoe Timoteüs door Paulus werd gecoacht. 4. De leerlingen bespreken de relatie tussen Paulus en zijn medewerkers. 5. De leerlingen schetsen kort de achtergrond van de algemene brieven in het Nieuwe Testament. 6. <i>De leerlingen verklaren waarom Maarten Luther de brief van Jakobus 'een strooien brief' heeft genoemd.</i> 7. De leerlingen geven voorbeelden van praktische aanbevelingen die Jakobus doet. 8. De leerlingen geven weer aan de hand van de brief van Jakobus, hoe met mensen in armoede moet worden omgegaan. 9. De leerlingen beschrijven hoe in de brieven van Petrus over het lijden en troost wordt gesproken. 10. De leerlingen verklaren het begrip liefde (agapè) in de eerste brief van Johannes. 11. <i>De leerlingen lichten de bezorgdheid toe die in de brief van Judas tot uitdrukking komt.</i> 12. <i>De leerlingen beschrijven hoe Petrus de verhouding tussen man en vrouw binnen het huwelijk ziet</i> 13. De leerlingen belichten de belangrijke rol die vrouwen speelden in de eerste gemeenten. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen geven weer welke brieven de <i>pastorale brieven</i> worden genoemd en waarom. 2. De leerlingen vertellen hoe Paulus omgaat met de slaaf Onesimus. 3. De leerlingen beschrijven hoe Timoteüs door Paulus werd bemoedigd. 4. De leerlingen bespreken hoe Paulus met zijn medewerkers omgaat. 5. De leerlingen schetsen kort de achtergrond van de <i>algemene brieven</i> in het Nieuwe Testament. 6. De leerlingen geven voorbeelden van praktische aanbevelingen die Jakobus doet. 7. De leerlingen geven weer aan de hand van de brief van Jakobus, hoe met mensen in armoede moet worden omgegaan. 8. De leerlingen beschrijven hoe in de brieven van Petrus over het lijden en troost wordt gesproken. 9. De leerlingen beschrijven wat het volgens de eerste brief van Johannes betekent om lief te hebben. 10. De leerlingen belichten de belangrijke rol die vrouwen speelden in de eerste gemeenten.

4 ASO 5 Protestantisme in de nieuwe tijd <i>Wegwijzers</i>	4 TSO 5 Protestantse kerken op nieuwe wegen <i>Spoorzoekers</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen geven enkele van de belangrijkste historische ontwikkelingen in de 17e en 18e eeuw weer die invloed hadden op de ontwikkeling van de protestantse kerken. 2. De leerlingen bespreken het leven van John Wesley en tonen aan op welke wijze zijn optreden een antwoord vormde op deze ontwikkelingen. 3. De leerlingen beschrijven het ontstaan van de protestantse zending en kunnen voorbeelden geven van de stichting van kerken buiten Europa. 4. De leerlingen bespreken het leven van William Carey en schetsen zijn betekenis. 5. <i>De leerlingen laten zien voor welke uitdagingen de industriële revolutie en het kolonialisme van de 19e eeuw de protestantse kerken plaatste.</i> 6. De leerlingen bespreken het leven William Booth en het ontstaan van het Leger des Heils. 7. De leerlingen bespreken het leven van Albert Schweitzer. 8. De leerlingen bespreken de herleving van het protestantisme in België in de 19^e eeuw. 9. <i>De leerlingen bespreken het leven van Nicolaas de Jonge.</i> 10. <i>De leerlingen laten zien hoe de opkomst van niet-democratische ideologieën in de 20e eeuw leidde tot antisemitisme en christenvervolging.</i> 11. De leerlingen bespreken het leven van Dietrich Bonhoeffer en geven aan welke betekenis hij had voor het protestantisme van de 20^e eeuw. 12. De leerlingen situeren zichzelf en hun kerkelijke omgeving tegen de achtergrond van het hedendaags christendom. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen lichten de vragen toe waarvoor de Verlichting de protestantse kerken plaatste. 2. De leerlingen bespreken het leven van John Wesley. 3. De leerlingen laten zien hoe de opwekkingsbewegingen van de 18e eeuw een antwoord wilden geven op de kritiek van de Verlichting. 4. De leerlingen laten zien hoe door het werk van de zending ook buiten Europa protestantse kerken ontstonden. 5. De leerlingen bespreken het leven van William Carey 6. De leerlingen bespreken het leven William Booth en het ontstaan van het Leger des Heils in de context van de tijd. 7. De leerlingen bespreken het leven van Albert Schweitzer. 8. De leerlingen laten zien hoe de godsdienstvrijheid de herleving van het protestantisme in België in de 19e eeuw mogelijk maakte. 9. De leerlingen bespreken het leven van Dietrich Bonhoeffer in de context van zijn tijd en laten zien dat zijn houding een voorbeeld is voor veel christenen vandaag. 10. De leerlingen situeren zichzelf en hun kerkelijke omgeving tegen de achtergrond van de tegenwoordige samenleving.